

Orsakerna till avskogning och hur EU tacklar det

Ta reda på vad som orsakar avskogning och hur EU:s nya lagstiftning begränsar import av varor som producerats på avskogad mark.

I vissa länder får regnskogar ge vika för att ge plats för odling av t.ex. palmolja

Den fart med vilken skogar försvinner runt om i världen oroar. [420 miljoner hektar skog försvann på grund av avskogning mellan 1990 och 2020](#) enligt FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation, FAO, vilket är en yta lika stor som EU.

Avskogning innebär att skogar huggs ner för att marken ska kunna användas för andra ändamål. Skogsdegradering är en mer gradvis process där ohållbar avverkning minskar skogarnas förmåga att producera nytta i form av virke och biologisk mångfald går förlorad.

Dessa processer sker främst i någon av de tre stora skogsplatåerna i Amazonas i Sydamerika, i Kongo i Centralafrika och i Sydostasien. Den motsatta utvecklingen sker i EU där skogarna

ökade med 10 procent mellan 1990 och 2020.

Skogarna täcker 31 procent av den globala landytan och är hem till större delen av jordens biologiska mångfald. De fungerar också som [kolsänkor](#) där de absorberar koldioxid från atmosfären och utgör en viktig inkomstkälla för cirka 25 procent av världens befolkning. En stor del av marken är traditionellt bebodd av ursprungsbefolkningar.

Vilka är de främsta orsakerna till avskogning och skogsdegradering?

Avskogning och skogsdegradering kan främst kopplas till mänsklig aktivitet och påverkar människor över hela världen.

Industriellt jordbruk

Jordbruk är den främsta motorn till avskogning i alla regioner förutom i Europa. Omvandlingen av skog till jordbruksmark är den främsta orsaken till kalhuggning. Enligt FAO orsakar den åtminstone 50 procent av den globala avskogningen, främst för produktion av palmoilja och sojaböner.

Betesmark för boskapsdjur svarar för nästan 40 procent av den globala avskogningen.

I Europa utgör omvandlingen till jordbruksmark ungefär 15 procent av avskogningen och 20 procent beror på betesmarker.

Urbanisering

Urban- och infrastrukturutveckling, inklusive byggande och utbyggnad av vägnät, utgör den tredje största orsaken till global avskogning, och motsvarar lite mer än 6 procent av totalen. Men det är den främsta orsaken till avskogning i Europa.

Överexploatering av virkesresurser

Andra skadliga aktiviteter kopplat till människors verksamhet inbegriper överutnyttjande av trä för exempelvis bränsle, eller illegal eller ohållbar skogsindustri.

Klimatförändringar

Klimatförändringar är både en orsak och en konsekvens av avskogning och skogsdegradering. De extrema händelser som de orsakar, såsom skogsbränder, torka och översvämning, drabbar skogarna. Därutöver är minskade skogar skadligt för klimatet, då skogarna spelar en viktig roll för ren luft, att reglera vattencykler, att fånga in koldioxid, att förhindra förlorad biologisk mångfald och markerosion.

EU:s konsumtion av varor som producerats på avskogad mark

Mycket av tropiska skogar som omvandlas till jordbruksmark går till att producera varor som handlas globalt. **EU:s konsumtion står för ungefär 10 procent av den globala avskogningen**, framförallt till palmolja och soja, vilka svarar för nästan två tredjedelar.

Enligt [EU-kommissionens konsekvensanalys](#) är detta de huvudsakliga produkterna som importerats av EU från avskogad mark:

- Palmolja 34 procent
- Soja 32,8 procent
- Virke 8,6 procent
- Kakao 7,5 procent
- Kaffe 7 procent
- Gummi 3,4 procent
- Majs 1,6 procent

Den nya EU-reglering för avskogningsfria produkter

Avskogning och skogsdegradering påverkar EU:s miljömål såsom [kampen mot klimatförändringarna](#) och [förlorad biologisk mångfald](#), men också mänskliga rättigheter, fred och säkerhet. Det är därför som EU vill bekämpa att skogar försvinner.

I juli 2021 presenterade EU-kommissionen sin nya skogsstrategi för EU till år 2030, vars syfte är att öka kvantitet och kvalitet i EU:s skogar och främja dess roll som koldioxidsänkor.

I april 2023 [godkände parlamentet nya regler](#) som ålägger företag att verifiera att produkter som säljs på den europeiska marknaden inte har bidragit till avskogning eller skogsförstöring någonstans i världen.

Vad omfattas av den nya lagen?

Den gäller produkter som palmolja, nötkreatur, soja, kaffe, kakao, timmer och gummi samt produkter som framställs av dem (såsom nötkött, möbler eller choklad)

Företagen måste också kontrollera att dessa produkter uppfyller normerna för mänskliga rättigheter och se till att ursprungsbefolkningens rättigheter respekteras.

Europaparlamentet utvidgade definitionen av skogsförstöring till att omfatta omvandling av primära skogar eller naturligt föryngrade skogar till plantageskogor eller annan trädbevuxen mark.

Påföljder vid brist på efterlevnad

Kommissionen klassificerar länder i kategorierna låg, normal och hög risk. Förenklade kontroller

kommer genomföras av produkter från länder med lägre risk.

Om företagen inte genomför kontroller kan de få böter på upp till 4 % av sin totala årsomsättning i EU.

Reglerna kommer att träda i kraft när de formellt godkänts av rådet.

Läs mer om vad ledamöterna gör för att bekämpa avskogning

- [Hållbar skogsskötsel: Ledamöter kräver åtgärder mot avskogning](#), 2022-09-19
- [Parlamentet vill öka ambitionerna för koldioxidsänkor till år 2030](#), 2022-06-08 (en)
- [Hur den biologiska mångfalden ska bevaras – EU:s politik \(video\)](#), 2021-06-09
- [Lär dig mer om palmoljans sociala- och klimatpåverkan](#) (en)